consumentenbond

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw E.I. Schippers
Postbus 20350
2500 EA DEN HAAG

Onderwerp
Handhaving NVWA: misleiding met vlees etiketten

Geachte mevrouw Schippers,

In 2015 heeft de Consumentenbond binnen de campagne Voedsel Ontmaskerd ingezet op kwaliteit en transparantie van een scala aan alledaagse vleesproducten. Onze conclusies zijn niet mals. Fabrikanten en supermarkten nemen een loopje met de wet door:

- Ingrediënten als ketjap, water, zout en kruiden mee te rekenen bij het vleesgehalte;
- Satévlees te persen uit snippers of gehakt, zonder de verplichte vermelding 'samengesteld uit stukje vlees' op het etiket;
- Veel hoger vleesgehalte op het etiket te vermelden dan er in het product te vinden is (opgelost vlees);
- Voor een deel bevroren vlees te gebruiken en het als vers verkopen;
- Veel water toe te voegen, maar dat niet volgens de regels op het etiket vermelden.

Wij willen u verzoeken in te grijpen door betere handhaving en verduidelijking van de regelgeving, zodat deze praktijken in de nabije toekomst tot het verleden behoren.

In de bijlagen bij deze brief vindt u het artikel 'Voedsel Ontmaskerd – Gegoochel op het vleesetiket'[1] dat wij komende donderdag zullen publiceren over de aard en intensiteit van de problematiek, een rapport van BEUC (de Europese koepel van consumentenorganisaties) en afzonderlijke artikelen uit de Consumentengids en de Gezondgids over verschillende producten waar de problemen zich voordoen. Op onze website is informatie te vinden via www.consumentenbond.nl/voedselontmaskerd.

[1] *Onder embargo tot donderdag 10 december 2015*

Consumenten zijn de afgelopen jaren opgeschrikt door voedselschandalen als de paardenvleesaffaire, wantoestanden in slachthuizen en het frauderen met biologisch/beter leven vlees. Veel maatregelen zijn genomen, zoals het Plan van Aanpak NVWA, het instellen van een 'Taskforce Voedselvertrouwen' en campagnes van het Voedingscentrum die consumenten voorlichting gaven over het lezen van etiketten en keukenhygiëne. Echter, uit de praktijken die wij dit jaar onthulden blijkt dat er nog veel mis is met de kwaliteit en etikettering van vleesproducten. Voor de Consumentenbond aanleiding om deze problematiek nadrukkelijk bij u onder de aandacht te brengen.

Wij pleiten voor de volgende maatregelen:

1) de NVWA moet voldoende capaciteit krijgen om krachtig te handhaven op de vereisten uit verordening (EU) nr. 1169/2011 inzake de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten;
2) Waar nog grijze gebieden zijn met betrekking tot de interpretatie van de verordening, moet Nederland zich inzetten voor een consumentvriendelijke opheldering. Regelmatig merken wij, dat brancheorganisaties (al dan niet via het Regulier Overleg Warenwet) pleiten voor een interpretatie van de wetgeving die ongunstig is voor consumenten. De NVWA kan zorgen voor duidelijke interpretatiedocumenten en richtlijnen voor bedrijven. Vaak constateren wij dat fabrikanten kiezen voor een uitleg van de wet die geen recht doet aan de intentie van de wet, namelijk het voorkómen van misleiding;
3) Wij verzoeken u maximaal gebruik te maken van de verhoging van boetes in de Warenwet om dit soort praktijken uit te bannen. Zowel het verhogen van de pakkans, als de inzet van afschrikwekkende boetes, moet een preventief effect hebben en dit soort wanpraktijken in de toekomst voorkomen.
4) Tot slot pleiten wij voor verdere openbaarmaking van de controlegegevens van de NVWA. Iedere opgelegde maatregel dient openbaar gemaakt te worden. Consumenten hebben er recht op om te weten door welke bedrijven zij zijn benadeeld, opdat consumenten het zelfreinigend vermogen van de markt kunnen activeren. Hiermee heeft openbaarmaking een preventief effect op het aantal overtredingen, naast hogere boetes en verhoogde pakkans.

Naast deze vleesprojecten willen wij u erop attenderen dat er nog een scala aan andere etiketteringsvraagstukken (zoals de vruchtendranken) op een oplossing wacht. Hierover sturen wij een separate brief.

consumentenbond

Wij zien uw reactie op deze brief graag tegemoet, en zijn uiteraard bereid om nader in overleg te treden over de voorgestelde oplossingsrichtingen en aanbevelingen.

Met vriendelijke groet,

Bart Combée
Algemeen directeur

c.c.: De heer M. van Dam, staatssecretaris EZ
Vaste Kamercommissie voor EZ
Vaste Kamercommissie voor VWS
De heer H. Paul, Inspecteur-Generaal NVWA

Bijlagen:

- Voedsel Ontmaskerd – Gegoochel op het vleesetiket (*onder embargo tot 10 december*)
- Close-up on the meat we eat - Consumers want honest labels (vanwege omvang niet bijgevoegd, zie link: http://www.beuc.eu/publications/Close-up_on_the_meat_we_eat_Consumers_want_honest_labels.pdf
- De grote verdwijntruc (vlees in kroketten)
- Knutselvlees op stokjes (saté)
- Braadworst en saucijs
- Verrassingen onder de paneerlaag